Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm»:
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra
edən:____________dos.Z.Məmmədov
"__14__" _____02_____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050112- Məktəbəqədər təhsil
Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil
Kafedra:İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim

1.Fənn haqqında məlumat:
Fənnin adı: Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin idarə edilməsi və ona rəhbərlik. Sillabus ADPU-nun tədris Metodiki Şurasının 22 noyabr 2022-ci il tarixli iclasının 2 nömrəli protokolu ilə təsdiq edilmişdir.
Kodu:İPF-B21
Tədris ili: III (2024/2025). Semestr: VI
Tədris yükü. Cəmi 150 saat. Auditoriya saatı –60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)
Tədris forması: Əyani
AKTS üzrə kredit:5 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:
Məsləhət caatı: IV gün 14.00-15.00
Adı, soyadı, dərəcəsi: *Baş müəllim* Əliyeva Mailə Kazım qızı
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., H.Abdullayev k.22

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanunu. Bakı, 2000.
2. A.Həsənov. Məktəbəqədər pedaqogika, Bakı, 2000.
3. S.Əfəndiyeva, A.Cəfərova. Uşaq bağçasında tərbiyə işinin təşkili, Bakı, 1970.
4.N.Kazımov, Ə.Həşimov. Pedaqogika, Bakı, 1996
5. Ə.Seyidov. Pedaqogika tarixi, Bakı, 1968.

Əlavə ədəbiyyat:

6. R.Mursaqulova. N.Rüstəmova.Məktəbəqədər pedaqogika.Bakı-2012.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Məktəbəqədər pedaqogika fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinin əsasnaməsinə müvafiq olaraq dövlət orqanları, müəssisə, idarə və təşkilatlar, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq yerli, xarici birliklər və təşkilatlar, ayrı-ayrı vətəndaşlar tərbiyə ocağı aça bilərlər. Məktəbəqədər tərbiyə ocağının açılması haqqında qaydalar "Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinə aid əsasnamə"də, Təhsil və Səhiyyə Nazirliklərinin təlimatı, məktub və qərarlarında öz əksini tapmışdır. Həmin qaydalardan biri də "Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrində rəhbərlik və digər təşkilati işlərin həyata keçirilməsidir. Fəndə məktəbşünaslıq, məktəb və məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinə rəhbərliyin əsasları öyrədilir, onlarla bağlı məsələlər şərh olunur.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarina uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə, bir qayda olaraq fənn üzrə proqram materialını əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açа bilir.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarınınpozulması:Tələbə universitetin daxilinizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X.Təqvim-mövzu planı: ***30 saat mühazirə,30 saat seminar***

N	Keçilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Saat		Tarix
		Müh	Sem	
	I kollokvium mövzuları			
1.	**Təhsili idarəetmənin ümumi əsasları** PLAN: 1. Təhsili idarəetmə və təhsil sisteminin prinsipləri haqqında 2. Təhsili idarəetmənin nəzəri əsasları 3.Azərbaycan Respublikası təhsil siyasətinin prinsipləri 4.Təhsil sistemi. Onun vəzifələri və idarə olunması Mənbə: 1,2,3,4,5	2	2	
2.	**Məktəbşünaslığın bir elm sahəsi kimi təşəkkülü və inkişafı tarixindən** PLAN:1. Məktəbşünaslığın metodoloji və nəzəri əsasları. 2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin əsas məqsədi və təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas	2	2	

	prinsipləri. 3. Məktəbşünaslığın yaranma və inkişafı tarixindən. 4. Məktəbşünaslığın əsaslarının formalaşdırılması. Mənbə: 1,2,3,4,5,6			
3.	**Məktəbşünaslığın predmeti, məqsəd və vəzifələri** PLAN: 1. Məktəbşünaslıq anlayışı, məktəbşünaslığın əsas mövzusu. 2. Məktəbşünaslığın ümumi funksional məzmunun müəyyənləşdirilməsi. 3. Məktəbşünaslığın əsas obyekt və subyektləri, onlar arasında qarşılıqlı əlaqə. 4. Məktəbşünaslığın mənbələri 5. Məktəbşünaslığın başqa elmlərlə əlaqəsi. Mənbə: 1,2,3,6,7	2	2	
4.	**Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının əsas prinsipləri** PLAN:1. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının əsas mahiyyəti. 2. Məktəbə rəhbərliyin əsas prinsipləri. 3. İdarəetmənin elmilik prinsipi: mahiyyəti və prinsipin tətbiqinə verilən tələblər. 4. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi. Mənbə: 1,2,3,4	2	2	
5.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinin təşkili qaydaları** PLAN: 1.Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrində işin təşkili. 2.Müəssisənin maliyyələşdirilməsi.3.Bağçanın smeta və ştatı. 4.Bağçanın uşaq həyatında rolu. Mənbə: 1,5,6,7	2	2	
6.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinin sənədləşdirilməsi** PLAN:1.Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinə uşaqların qəbulu. 2. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində sənədləşmə və valideyn komitəsinin işi 3. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinin pedaqoji kollektivinin tərkibi Mənbə: 1,2,3,4	2	2	
7.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinin rəhbərinin vəzifələri.** PLAN:1.Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsi rəhbərinə verilən tələblər. 2.Müdirin işinin məzmunu. 3. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinin müdirinin işinin planlaşdırılması. 4.Bağça tərbiyəçiləri və müəllimlərinin hüquqları və ölkəmizdə müəllimlərə qayğı. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7	2	2	
	II kollokvium mövzuları			
8.	**Uşaq bağçası tərbiyəçisi.** PLAN:1.Uşaq bağçası tərbiyəçisinin sosial rolu, tərbiyəçilik peşəsinin məzmunu. 2.Müəllimlik və tərbiyəçilik işinin xüsusiyyətləri və keyfiyyətləri. 3.Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələri üçün kadr hazırlığı. Mənbə: 1,2,3,6	2	2	
9.	**Pedaqoji şuranın işi** PLAN: 1.Pedaqoji şura və uşaq bağçasında pedaqoji kabinənin təşkili. 2.Uşaq bağçası inspektorunun fəaliyyəti. 3. Metodiki işlərə rəhbərlik. 4.Uşaq bağçası və ailənin birgə işi. Mənbə: 1,2,3,4,5	2	2	
10.	**Tərbiyəçilərin ixtisas bacarığının artırılması sahəsində işlərin təşkili** PLAN:1.Tərbiyəçilərin ixtisas bacarığının artırılması 2.Valideynlərlə işə rəhbərlik 3.Təlim-tərbiyə işində müəllimin pedaqoji taktı və emosionallığı. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7	2	2	
11.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində işin planlaşdırılması və həyata**	2	2	

	keçirilməsi. PLAN:1.Pedaqoji proses planlaşdırmanın obyekti kimi. 2.Planlaşdırmanın funksiyası və ona verilən tələblər. 3.Təlim işlərinin planlaşdırılması. Mənbə: 1,2,3,4,5,6			
12.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində təlim-tərbiyə işlərinin planlaşdırılmasının məzmunu.** PLAN: 1.Davranış, mədəni-gigiyenik vərdişlər və uşaqların oyunlarına rəhbərliyin planlaşdırılması. 2.Uşaq bağçasında əmək fəaliyyətinin, bayramların və valideynlərl işin planlaşdırılması.3.Tərbiyə işlərinə aid hesabat. Mənbə: 1,2,3,4,7	2	2	
13.	**Təlim-tərbiyə işlərinin planlaşdırılmasının formaları.** PLAN:1.Tərbiyəçilərin illik və perspektiv planı.2.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların böyük qrupunda təqvim planı.3.Müxtəlif yaş qrupları üçün təqvim planının hazırlanması. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7	2	2	
14.	**Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinin ailə ilə işinin qurulması.** PLAN:1.Ailənin uşaq bağçası ilə birgə işi. 2.Valideyn nüfuzu və şəxsi münasibət. 3.Tərbiyəçi və valideynlərin pedaqoji taktı. 4.Valideynlərin fərdi xüsusiyyətlərinin nəzərə alınması. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7	2	2	
15.	**Ailə tipləri və ailədə uşaq tərbiyəsinin çətinlikləri.** PLAN:1.Ailədə məişət mədəniyyəti.2.Ailə tipləri.3.Uşaq bağçasının Ailə ilə əlaqə formaları.4.Əhali arasında pedaqoji təbliğat. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7	2	2	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbə aşağıdakılari bilməli və bacarmalıdır: Məktəbşünaslıq və xüsusilə məktəbəqədər təhsillə bağlı bütün hüquqi sənədləri, uşaq bağçalarının təşkilati işlərini, hər bir işçinin vəzifə borcunu, hüquq və vəzifələri.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Məktəbşünaslığın əsas mahiyyətini bilir;
- Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrində işin təşkilini və sənədləşdirmə işlərini öyrənir;
- Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəi rəhbərinin vəzifələrini bilir;
- Bağçada tərbiyəçi - müəllimin hüquq və vəzifələrini bilir;
- Uşaq bağçası inspektorunun və metodistinin funksiyasını öyrənir

XIII. Fənn üzrə kollokvium sualları:

I KOLLOKVİUM SUALLARI :

1. Təhsili idarəetmə və təhsil sisteminin prinsipləri haqqında
2. Azərbaycan Respublikası təhsil siyasətinin prinsipləri
3. Təhsil sistemi. Onun vəzifələri və idarə olunması
4. Məktəbşünaslığın yaranma və inkişafı tarixindən.
5. Məktəbşünaslıq anlayışı,məktəbşünaslığın əsas mövzusu.
6. Məktəbşünaslığın əsas obyekt və subyektləri, onlararasında qarşılıqlı əlaqə.
7. Məktəbşünaslığın mənbələri

8. Məktəbşünaslığın başqa elmlərlə əlaqəsi.
9. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının əsas mahiyyəti.
10. Məktəbə rəhbərliyin əsas prinsipləri.
11. İdarəetmənin elmilik prinsipi
12. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi.
13. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində işin təşkili.
14. Bağçanın smeta və ştatı.
15. Bağçanın uşaq həyatında rolu.

II KOLLOKVİUM SUALLARI :

1. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələri üçün kadr hazırlığı
2. Pedaqoji şuranın təşkili
3. Pedaqoji kabinənin təşkili.
4. Uşaq bağçası inspektorunun fəaliyyəti.
5. Metodik işlərə rəhbərlik.
6. Uşaq bağçası və ailənin birgə işi.
7. Tərbiyəçinin ixtisas bacarığının artırılması.
8. Valideynlərlə işə rəhbərlik
9. Təlim-tərbiyə işində müəllimin pedaqoji taktı və emosionallığı.
10. Pedaqoji proses planlaşdırmanın obyekti kimi.
11. Planlaşdırmanın funksiyası və ona verilən tələblər.
12. Təlim işlərinin planlaşdırılması.
13. Davranış, mədəni –gigiyenik vərdişlər və uşaqların oyunlarına rəhbərliyin planlaşdırılması.
14. Uşaq bağçasında əmək fəaliyyətinin, bayramların və valideynlərlə işin planlaşdırılması.
15. Tərbiyə işlərinə aid hesabat.

XIV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Təhsili idarəetmə və təhsil sisteminin prinsipləri haqqında
2. Təhsili idarəetmənin nəzəri əsasları
3. Azərbaycan Respublikası təhsil siyasətinin prinsipləri
4. Təhsil sistemi. Onun vəzifələri və idarə olunması
5. Məktəbşünaslığın metodoloji və nəzəri əsasları.
6. Azərbaycan Respublikasında təhsilin əsas məqsədi və təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri.
7. Məktəbşünaslığın yaranma və inkişafı tarixindən.
8. Məktəbşünaslığın əsaslarının formalaşdırılması.
9. Məktəbşünaslıq anlayışı,məktəbşünaslığın əsas mövzusu.
10. Məktəbşünaslığın ümumi funksional məzmunun müəyyənləşdirilməsi.
11. Məktəbşünaslığın əsas obyekt və subyektləri, onlararasında qarşılıqlı əlaqə.
12. Məktəbşünaslığın mənbələri
13. Məktəbşünaslığın başqa elmlərlə əlaqəsi.
14. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının əsas mahiyyəti.
15. Məktəbə rəhbərliyin əsas prinsipləri.
16. İdarəetmənin elmilik prinsipi

17. Elmilik prinsipinin tətbiqinə verilən tələblər.
18. Məktəbə rəhbərlik və onun idarə olunmasının qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi.
19. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində işin təşkili.
20. Müəssisənin maliyyələşdirilməsi.
21. Bağçanın smeta və ştatı.
22. Bağçanın uşaq həyatında rolu.
23. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinə uşaqların qəbulu.
24. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində sənədləşmə və valideyn komitəsinin işi.
25. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində pedaqoji kollektivin rolu.
26. Məktəbəqədər tərbiyə müəssisələri üçün kadr hazırlığı
27. Pedaqoji şura və pedaqoji kabinənin təşkili.
28. Uşaq bağçası inspektorunun fəaliyyəti.
29. Metodik işlərə rəhbərlik.
30. Uşaq bağçası və ailənin birgə işi.
31. Tərbiyəçinin ixtisas bacarığının artırılması.
32. Valideynlərlə işə rəhbərlik
33. Təlim-tərbiyə işində müəllimin pedaqoji taktı və emosionallığı.
34. Pedaqoji proses planlaşdırmanın obyekti kimi.
35. Planlaşdırmanın funksiyası və ona verilən tələblər.
36. Təlim işlərinin planlaşdırılması.
37. Davranış, mədəni –gigiyenik vərdişlər və uşaqların oyunlarına rəhbərliyin planlaşdırılması.
38. Uşaq bağçasında əmək fəaliyyətinin, bayramların və valideynlərlə işin planlaşdırılması.
39. Tərbiyə işlərinə aid hesabat.
40. Tərbiyəçilərin illik və perspektiv planı.
41. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların böyük qrupunda təqvim planı.
42. Müxtəlif yaş qrupları üçün təqvim planının hazırlanması.
43. Ailənin uşaq bağçası ilə birgə işi.
44. Valideyn nüfuzu və şəxsi münasibət.
45. Tərbiyəçi və valideynlərin pedaqoji taktı.
46. Valideynlərin fərdi xüsusiyyətlərinin nəzərə alınması.
47. Ailədə məişət mədəniyyəti.
48. Ailə tipləri.
49. Uşaq bağçasının ailə ilə əlaqə formaları.
50. Əhali arasında pedaqoji təbliğat.

İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim kafedrasının 13 fevral 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri: **dos. A.B.Əliyev**

Fənn müəllimi: **B/m M.K.Əliyeva**